

S Z E M L E

A TRANSZILVANIZMUS ÉS AZ ERDÉLYI FIATAL IRODALMI NEMZEDÉK PROBLÉMAJAHÓZ

Az *Erdélyi Helikon* októberi számában I. Szemlér Ferenc tanulmányt írt a transzilvanizmusról. Tanulmányának bizonyára vannak tévedései, tagadólágossága erősen tételes, de az eltemetett belső kritikai szellem első megnyilatkozása s az intellektuális előkelőséget meg az elvi magaslattal sem lehet megtagadni tőle. E cikke Kós Károly, irodalmunk nagy tekintélye válaszol folyóirata decemberi számában. Szellemi közéletünk nagyon elszokott a kritikai hangtól s ez Kós Károly válaszában is erősen érzik. Az illusztris író meglepett, talán bosszus is, s válaszában gyakran lesiklik arról az elvi magaslatról, amit fiatal írotársa méltán elvárhatt volna tőle.

Kós Károly válasza mellékesen nekem is szól, s talán nem követek el illetlenséget, ha I. Szemlér Ferenc bizonyára illetékesebb viszontválaszát be sem várva, magam is beavatkozom a vitába. Kós Károly a *Korunk* novemberi számában megjelent rövid széljegyzetkére céloz; alkalman nyílik tehát, hogy e jegyzetkében hevenyében érintett szempontokat bővebben kifejthessem.

II. Szemlér Ferenc tanulmányának komoly hibája a szélsőségbe hajtott negatív tételesség. A fiatal író ösztöne nem csal, amikor érzi, hogy a transzilvanizmus körül valami baj van, s hogy a transzilvanizmus, noha csak negative, újra időszerű probléma. Ott téved, hogy a problémát szinte a metafizikai töprengés színvonalán tartja, holott az sokkal konkrétabb sikra kívánczik. Tételességében evidens dolgok kerülnek el a figyelmét. Transzilvanizmus igen is volt, s nem csupán mint jelszó és mithosz, hanem mint eleven irodalmi valóság. A probléma az, hogy miért *nincs többé* transzilvanizmus. A transzilvanizmus hosszú évekig virágzott, az izlés legváltozatosabb színeiben, szinte buja szabadságban, a sokrétű emberi szellem és izlés igaz örömére. A különböző világnézeti és esztétikai irányok nemes versenyét jelentette, s e vonatkozásban a transzilvanizmus nem is egyéb, mint irodalmi sikon értelmezett erdélyi szabadelvűség. A transzilvanizmus a maga idején, a háború utáni első évtizedben, arányainkhoz mérten sokkal függetlenebb, színdusabb és emberi teljességre törőbb volt, mint az a törzsirodalom, melyet a reakció és Szabó Dezső irodalmi hisztériája szorongatott. Az eredeti transzilvanizmus azóta lényegbevágó fejlődésen ment keresztül: változatos színeit és ágazatait elvesztette, köre fokozatosan összeszűkült, ami megmaradt belőle, az csupán a jelszó és egy talpraesett regionális irodalom, amelynek csupán annyi köze van a transzilvanizmushoz, hogy valamikor primus inter pares volt ama szabad szellem- és izlés-társaságban, egyenrangú irodalmi irányzatok ama változatos és testvéries együttesében, amelyet transzilvanizmusnak neveztünk. Ez a regionális irány azóta legyűrte versenytársait, kiküszöbölte vagy mellékszerepekre szorította őket és patriarchális kevelységgel megkoronázta magát. A szellem és izlés szabadsága, a különböző irányok irodalompolitikai egyenlősége és egyenlő polgári megbecsülése, egyszóval nemes irodalmi szabadelvűség volt a transzilvanizmus lényege. Ez a szabadelvűség a fejlődés során elpárolgott, maradt egy értékes regionalizmus, melyet eredményesen exportálunk a törzsirodalom piacára és maradt a jelszó. A jelszó itthon maradt, nyilván azért.

hogy a sok törpe és henye fiatalnak legyen min rágódni. El kell ismerni, hogy a fejlődésben volt egy jókora adag természetes sorsszerűség: a transzilván irodalomban néhány komoly tehetség a regionalizmus vonalán helyezkedett el és sulyánál fogva az egész mozgalom tengelyét maga felé vonta; viszont az is bizonyos, hogy határozott irodalompolitika nélkül a regionalizmus nem arathatott volna oly megsemmisítő győzelmet, hogy az a transzilvanizmus lényegét veszélyeztesse.

Az ember azt hihetné, hogy néhány szürke és henye fiatal író összszeverődött, hogy idősebb irótársaik nemes eszményeit cinikusan szétzillessze és babérjaikat megtépázza. A dolog nem egészen ilyen egyszerű. A fiatalok érzik, hogy a transzilvanizmus körül valami nincs rendjén, a jelszó mögött változott a tartalom. Nemzedéki csoportosulásuk csöppet sem kívánatos és egészséges, de sajnos érthető. Egy-két éve napilapok és folyóiratok hasábjain egyre-másra olvastunk fanyalgó vagy mélázó cikkeket az „utánpótlás“-ról. A fiatalok nem tartották tapintatosnak az erdélyi irodalom jövője iránti érdeklődésnek e szokatlan formáját. Hamarjában nem is emlékszem, hogy hasonló esetre példa lenne akár a magyar, akár a világirodalomban. Nincsen olyan megcsontosodott Akadémia, mely ezt a problémát komolyan fel merné vetni. Nem tudom elképzelni, hogy annyi kitűnő szellem és próbás író ne érezze, hogy itt valami nincs rendjén. Annyit mindenesetre elárul, hogy idősebb irótársaink nemzedéki öntudata és önmegbecsülése a gyanutlanságig felhőtlen, s hogy a fiatalokat valami heroikus magasságból nézik — a derűs Hemitheoi-ok lakából..

Idősebb irótársainknak a magától értetődő és éppen ezért közvetlen kifejezésre nem is szoruló nemzedéki öntudata — mert ugye minek beszélni arról, ami sugárzik? — bennünket fiatal írókat nemzedéki frontba kényszerített. Minket éget ez a nemzedéki bőr és sokért nem adnók, ha nem kellene viselnünk. De mit tehetünk egyebet? Az utánpótlási vita során éppen eléggé megcsodálták vékony lábszárainkat és Kós Károly szájából is hallottuk már azt, amit helikoni cikkében írásban is adott, legutóbb éppen a marosvécsi találkozón. A mi fiatalságunkra aligha lehet ráfogni, hogy tulságosan hangos — nincs hangja vagy füle irtózik a magas hangoktól? — ez az ifjúság éveken keresztül meg se mukkant s ha most szót kér és kritikai hurokat penget, annak talán egyéb oka is van, mint pöffeszkedő törpesége és henyesége.

Engedje meg Kós Károly, hogy felhívjam a figyelmét egy sulyos taktikai hibára: Helikoni cikkében nyilván I. Szemlér Ferencet és engem akart megdorgálni. Ha tulzott tételeességben, vélt vagy igazi sérelmek hevenyében megszaladt a tollunk, mi készek vagyunk illedelmesen meghallgatni a megérdemelt leckét, de helytelen politika az, mely a gyommal a tiszta buzát is kitépi. Ugy látszik annyira nemzedéki viszonylatban gondolkozik, hogy kritikai hangjainkat mindjárt az egész nemzedéken akarja megtorolni. Az ivesmi csak arra jó, hogy a ránkényszerített nemzedéki frontot még jobban összekovácsolja. Mindenesetre sulyos taktikai hiba, ami nem vall különösebb irodalompolitikai érzékre.

Itt állunk tehát atyáink árnyékában és nagyságukra csak szédülve merünk feltekinteni. A sugárzó nagyság és a siker oly fenkölt és meghitt homályba burkolja őket, amit halandó esztétikai mértékkel ki sem lehet kezdeni. Bármennyire is fáj nekünk, de nimbuszukat magyarázni és elemezni kell, s ha közülük nem vállalja senki e terhes feladatot, kénytelenek a fiatalok vállalni, amit annál is inkább megtehetnek, mivel néhányan amugy is csak lézengenek az irodalomban. Ha le akarjuk fejteni atyáink nemzedékéről az olimpuszi jelmezt, ami eleve kizárja a két nemze-

dék kölcsönös megértését, akkor az esztétikán kívül a szociológiát, a történelmet és a politikát is kénytelenek vagyunk segítségül hívni.

Az első irodalmi nemzedéknek nagyobb a lendülete, mert a nagy történelmi válság dobta fel kozmikus erejével. Aki ama válságos időkben tehetséges volt és szóhoz jutott, azt a dicsőség szinte magához bilincselte. A nemzeti végítéletnek e pillanataiban, amikor öröknek vélt csillagok buktak le egy évezred óta megjelölt helyükről, amikor az egész magyar természet zajlott és törvényeit taposta, a dicsőség is bolygó fény volt, mely révült engedékenységgel ült ki minden igazi tehetség homlokára. Pedig nyugodt időkben milyen szigorú, hűvös és hétpróbás ástennő. Arra kérjük tehát idősebb költő- és író társainkat, hogy amikor fölöttünk itélkeznek, ne felejtsek el, hogy minket nem a hősi rengés szült, mi nem kaptunk orcáinkra visszfényt a nemzet hirtelen alkonyától. Minket a szürke este fogant, de talán méltányos lehajolni hozzánk és megnézni, nincsen-e önön sugárzásunk?

Az erdélyi magyar irodalom transzilvanista szakaszában is aratott sikert, de döntő nagy sikereit regionalista szakaszában aratta és aratja. Miért? Egyrészt azért, mert a regionalisták valóban komoly tehetségek, de másrészt és főképp azért, mert a regionalizmusra az adott történelmi pillanatban konjunkturális idők járnak. A háború és az elvetélt forradalom után magyarországi történelmi osztályunk megerősödve az 1867 óta felszívott polgári elemekkel — mert ne felejtjük el, hogy nálunk nem a polgárság szivta fel a nemességet, hanem a nemesség a csirázó polgárságot — ujult erővel ragadta meg az állam gyepelőit és oly biztosan ül a nyeregben, mint a XIX. században talán soha. Igazi restaurációs korszak ez, mely 1919-től napjainkig terjed, csak hogy sokkal keményebb és mélyebb, mint a francia. Minden restaurációs korszak erkölcsi és anyagi tőkéje a Vidék. A konventi Párizs ellen Bretagne és Vendée száll harcba. A liberális Madrid ellen a karlista Navarra. Ez nemcsak politikai sikon van így, hanem szellemi és irodalmi sikon is. Amíg a küzdelem csak a szellemben és az izlésben zajlik, addig a hagyományon nyugvó társadalmi és politikai rendnek nincs hivebb szövetségese a regionális szellemtől és izléstől. A transzilvanizmusból diadalmasan kibontakozó regionális erdélyi irodalom tehát nem ok nélkül talál oly meleg fogadtatásra a törzrországban uralkodó szellem és izlés részéről. A történelmi középosztály, mely valóban bámulatraméltó eréllyel ragaszkodik döntő társadalmi és politikai helyzetéhez, küzdelmei közben regionalista íróink romlatlan, vasizú és borókaszagú műveiből enyhíti szomját. Regionális erdélyi irodalmunk székely mithoszból, történelmi látásból és valami fürge pathoszból tevődik össze, — mind olyan erények, amelyeket egy történelmi jogon uralkodó és kuriális vidéki helyzetét visszavágyó osztály kiválóan tud értékelni. Kós Károly társadalom- és történelemfelfogása izig-vérig romantikus, nincs miért csodálkoznunk tehát, ha értékszempontjainak a tengelye az utilitarizmus és a pragmatizmus — minden szélsőségesen romantikus elme ide lyukad ki: „Az írók irtak tovább — mondja Kós Károly — Magyarországon is, Erdélyben is, másutt is. Ki ahogy tudott és amit tudott és a statisztika azóta is máig az erdélyi írásnak egyre növekedő sikereit könyvelte el. A rideg statisztikán kívül és felül azonban letagadhatatlan valóságképpen azt is meg kell állapítanunk, hogy kritika és közönség, (nem a miénk, hanem az Erdélyen kívüli, tehát lehető elfogulatlan kritika és közönség) írásaink közül tulnyomó részben azokat ítélte a magyarság számára értékesebb — ugye kissé utilitáris ízű értékszempont? — „és az irodalom szempontjából gazdagodást jelentő alkotásoknak, s a közönség azokat a könyveinket fo-

gyasztotta nagyobb és néhány esetben a magyar könyvfogyasztásban rekordot jelentő példányszámban" — tehát az érték záloga a siker? fel kell hívnom a figyelmet a passzus kiáltó pragmatizmusára! — „amelyek.. azt a magyarországitól (pontosabban a pestitől) különböző és élesen megkülönböztethető más szellemet tükrözték tartalmukban, felfogásukban, nyelvükben, melyet a köztudat — helyesen vagy helytelenül, jogosan vagy jogtalanul — de ‚erdélyinek‘ keresztelt el.“

Az a néhány méla ifju, aki az irodalomból kikopott, egyéb foglalkozás híjján eltöprenghet e sokatmondó idézetben: vajjon az „Erdélyen kívüli és lehető elfogulatlan kritika“ helyett, mely többnyire rosszindulatú, vagy vállveregető — szégyenlem leírni, annyira közhely — nem volna helyesebb megszervezni és támogatni a módszeres és rendszeres belső kritikát? — Aztán mi is az a „magyarság számára értékesebb írás?“ Ugyan mi az oka annak, hogy a magyar olvasóközönség oly kitörő örömmel kap az erdélyi könyveken? Csupán a vitathatatlan érték? Nem, mert igen sok értékes könyv szalad a könyvpiacra, aminek nincs akkora keletje. Am a kérdés nyomban megvilágosodik, ha szociológiai és politikai vallatószerünket is igénybe vesszük. Ugyan ki olvassa oly lelkesedéssel az erdélyi könyveket? Talán a radikális zsidó vagy a városiasságában megrögzött, haladó polgárság? Vagy talán az a magyarországi parasztság és munkásság, mely egyelőre még keveset olvas és inkább gazdasági és politikai szabadság után vágyakozik? Nyilván az uralkodó középosztálynak az a része, mely stallumaiból visszavágyik vidéki kuriájába és az a polgárság, mely izlésében és felfogásában a történelmi középosztályhoz hasonult. Ez az osztály bizonyára más irodalomhoz is hozzájut, nemcsak az erdélyihez; miért üdvözli mégis oly kitörő örömmel az erdélyi könyvet? Nyilván azért, mert regionális irodalmunk néki szellem- és izlésbeli fegyvertársa, mert irodalmunk regionális szelleme számára vonzó, mert az erdélyi könyv a Vidék szellemének és izlésének értékes kikristályosodása és e minőségben a radikális pesti irodalommal és a paraszti forradalmiságot hirdető ujnépességgel szemben csatasorba állítható. *Természetesen elfogult lennék, ha nem mutatnék rá az erdélyi könyv hatásának egy másik nagy tényezőjére: az erdélyi irodalom a regionalizmus első komoly jelentkezése a magyar irodalomban s így értékei mellett a meglepő ujdonság erejével is hat.* Más a helyzet a francia az olasz vagy a német irodalomban, ahol a központi irodalom hangjai sohasem tudták elfojtani az értékes táji hangot s így az mindig szerves része volt az irodalmi köztudatnak.

E terjengő elemzésre azért volt szükségünk, hogy tisztán álljon előttünk, mit köszönhet idősebb irótársaink nimbusza a történelmi és politikai pillanatnak. Nyilvánvaló, hogy nimbuszuknak ama tényezőire, melyek csupán a történelmi pillanat reflexei — a nemzetválságtól kapott lendület és visszfény, a regionalizmus ujdonsága és történelmi konjunktúrája — csak ideig-óráig számíthatnak és marad a pusztá mű értékeivel és gyengéivel. Istennek hála emelt fővel jelenhetnek meg majdan ama hívős próbán, ahol nem számít sem bibor, sem kapott fény, sem pillanattól nyert kedvezés. *Ha regionalizmust mondok, az nem értékitélet.* A regionalizmus már oly géniuszot adott a világirodalomnak, mint Mistral. Engem a regionális Tamási Abel-e és *Rügyek és Reménység-e* a szó szoros értelmében elbájolt, csak világirodalmi viszonylatban tudok róla beszélni, pedig nem vagyok sem ellágyulásra, sem engedékenységre hajló szellem. Élvezni tudom a kalotaszegi tájat is, e zord hegyeken mocorgó embereket, akiknek életsorsában van valami björnsoni egyszerűség, nyereség és természetesség. Nyirő Józsefnek vannak novellái és regényeinek

oldalai, melyek a magyar irodalom legremekebb alkotásai közé tartoznak. De vajjon nincsen-e mérleg másik serpenyőjében is elég kivetni való? A Tamási-figurákat lenge bájuk örökre magaslati levegőre kárhoztatja és ha alacsonyabb tájakra merészkednek, ott ahol a társadalmi vagy politikai öv kezdődik, rohamos sorvadás a részük. Kós Károly *Budai Nagy Antal*-a erőteljes szinpadi alkotás, nyelvét a táji só teszi zengzetessé, de vajjon erényétől rójuk-e fel neki, hogy hőseről pillanatig sem tudjuk, kalotaszegi Hamlet-e vagy huszita forradalmár? Drámája nem egy nagy történelmi osztályharc zajlása és tragikus kibontakozása, hanem egy tájhoz kötött Hamlet vergődése, amelynek nem tudni mi okból oly nagy és színes történelmi esemény szolgál háttérül, mint az 1437-es parasztforradalom. A történelmi konjunktura bizonyára thálás neki, hogy a parasztforradalmat shakespearei redőzettel takarja el, de vajjon honorálni fogja-e neki e határozatlanságot a változó történelem és hűvös irodalomtörténet? Nyiró József nem a regionalista triász legegyenetlenebbje? Remek kis részletek mestere, de a sűrű közökben nincsen-e ép' elég vegyes érzelmesség és színesen puffogó páthosz? Talán a l'art pour l'art-t, a lélekábrázolást és a jellemfejlesztést sem kellene annyira fitymálni, különösen azoknak az íróknak nem, akiket nem köt és nem szoroz annyira a táj vonzása. Elégséges lélekrajz és jellemábrázolás nélkül nincs eleven, igazi figura. E kettős sulynál fogva süpped az alak a környezetbe és az író akaratlanul is kénytelen nyomását több levegővel és helyi színnel ellensúlyozni. Már pedig csak eleven és levegős figurák képesek a regényes konfliktust emelkedő feszültségben tartani a végső kibonyolodásig. Ha íróink kevésbé fitymálnák az alakteremtés művészfogásait — ez is kissé a l'art pour l'art követelménye — regényeink nem fulladnának ki oly gyakran a második kötetben.

És most néhány szót a mi nemzedékünkéről. Kissé romantikus felfogás az olyasmi, hogy első nemzedékünk tehetséges és szorgalmas, tehát érvényesül, fiataljaink pedig meddők és henyék. (Kós Károly nem győzi szóban és írásban eléggé hangsúlyozni, hogy a fiatalok nem irnak.) De vajjon az a történelmi konjunktura, mely az első nemzedék szelepeit oly egyenletesen nyitogatja, nem tartja-e következetesen csukva a mi szelepeinket? A művelődéstörténet lélekzétvétele hol romantikus, hol klasszikus és egészséges társadalmi-politikai viszonyok között semmi sem akadályozza ezt a váltakozó lélegzétvételt. A mi magyar viszonyaink nyomasztóan pangának, a történelmi restauráció egyre tart és vele párhuzamosan a romantikus irodalmi korszak is, egyre nyulik és hígul, példará a sok rossz történelmi regény. Ha ifjú írók és tudósok a politikát megelőzve, megpróbálnak realista hurokat pengetni, bíróság elé kerülnek. Mindez nem bátorítja sem az írókat, sem a kiadókat. A XIX. századi francia realizmust két diadalmas forradalom, a júliusi és februáriusi kelesztette és támogatta, a magyar társadalmi és politikai fejlődés idestova csaknem száz éve tesped és tüntető előnyben részesít mindenemű romantikát. Mi fiatal litterátusok az erdélyi és magyar művelődéstörténet érverésén tartjuk a kezünket és tudjuk, hogy mértéktartóknak, analitikusoknak és realiztikusoknak kell lennünk, ha szervesen és hatékonyan ki akarjuk venni részünket a nemzeti művelődés folyamatában. Ne fájjon-e nekünk, ha az erdélyi irodalompolitika vezére oly süket értetlenséggel áll mondanivalóinkkal és modorunkkal szemben és saját regionális irányán kívül minden egyébtől megtagadja a létjogosultságot? Mi elismerjük idősebb irótársaink mithikus és szintetikus modorának nagy és vitathatatlan értékeit, de kérjük, gyakoroljanak türelmet a mi realista és analitikus modorunkkal szemben, amelynek az Istenen ki-

vül amugy sincs más pártfogója. Nem olvasta-e mély szomorúsággal és csodálkozással minden művészi tökélyt tisztelő és kereső szellem e döbbenetes könnyelmű szavakat, melyek az erdélyi irodalompolitika vezérének a tollából egyenesen szentségtörően hangzanak: „A l'art pour l'art mindig a tehetetlenek és tehetségtelen mesterkedők hivatás alóli kibuvója volt csupán vagy hanyatló korszakok és irodalmak jellemző betegség tünete.“ — A művészet és a tökély sértett génusza ily kevély szavakat nem hagy megtorolatlanul és akad majd mű, amelyen kérielhetetlen szigorát gyakorolhatja.

S ha már kiterített bennünket, vajjon kegyeletes-e, hogy Patrokloszaink tetemét is elvegye tőlünk? Miért követeli magának *Wass Albert Farkasvermét*, holott az tagadhatatlanul a miénk? Avagy ismer-e nemzedékéből író, mely ily sötét, elemző és naturalista színekkel terhelte volna palettáját? Egy-két romantikusan megrajzolt figura, érzelmes jelenet és itt-ott a stilromantika után ítélve Wass Albert valóban az első nemzedék tehetséges epigonjának tetszik, de sajnos, ez regényének csupán tehertétele; ami azonban műve lényege, s ami regényét komoly alkotássá emeli, az a miénk és készek vagyunk érte bárkivel is megvívni. Bármennyire is fáj nekünk, de meg kell állapítanunk, hogy Kós Károly, akinek személyét, kiváló írói egyéniségét és sokoldalú tehetségét őszintén becsüljük és tiszteljük, nem elég pártatlan szellem és szubtilis ízlés ahhoz, hogy ítéljen eleveneket és holtakat, egy egész nemzedéket elbuktasson a költészetből és az irodalomból, irodalmi irányzatokat és esztétikai meggyőződéseket szarkazmusával üldözzön és anatómáival fenyegetsen. Ez a szellem a viszályok, a cserépszavazások szelleme, mely kiméretlen irodalmi diktatúrához vezet és aligha válik annak a transzilvanizmusnak a dicsőségére, amelynek a védelmében Kós Károly felvette a keztyűt. Arra kérjük a kiváló író, irodalompolitikánk hivatott vezérét, hogy ne féltse tőlünk a transzilvanizmust. Mi nem vagyunk szükségképpen hagyományra és tekintélyre fenekedők; mi hajlandók vagyunk készségesen elismerni, hogy a regionalizmust vezérszerep illeti meg irodamunkban; *de a regionalizmus még nem szükségképpen transzilvanizmus, csak akkor lesz azzá, ha türelmes és méltányos.* A különböző irodalmi és esztétikai irányok virtuális egyenlősége és egyenlő irodalompolitikai megbecsülése nélkül nincs transzilvanizmus. Ha tehát regionális zordságában megtagad tőlünk minden megértést, könnyen úgy fordulhat a kocka, hogy mi kérjük tőle számon a transzilvanizmust.

(Szenzei László)

VENTURA GARCIA CALDERON

Apja a zsarnokság elől Európába menekült és európai nevelést adott fiainak. Így a két legkiválóbb Garcia-Calderon fiu — Ventura és Francisco — egyaránt számít ma peruinak és európainak. Felszívták magukba Európát, de megmaradtak peruiaknak is. Ma Ventura Belgiumban, Francisco pedig Párizsban követe a távoli, kincses Perunak.

Egy francia kritikus szerint Ventura Garcia-Calderon talán napjaink legnagyobb novellairója. A novella mindenesetre a főerősége; egy novelláskötetéért kapta meg a Francia Akadémia José Maria de Heredia díját is. A délamerikai-európai kulturkapcsolatok terén is hervadhatatlanok az érdemei. Míg fivére, Francisco, a Nemzetközi Szellemi Együttműködés Intézete délamerikai könyvsorozatát vezeti mostanában, Ventura már évtizedekkel ezelőtt délamerikai írókat juttatott szóhoz ott, ahol arra legelsősorban volt szükség: Spanyolországban. Több antológia jelent meg szerkesztésében Barcelonában, és a *Délamerikai életből vett elbeszélések* című novella-gyűjtemény Payot párizsi kiadó kiadásában hozza közelebb